

N:o 35.

Af herr Widmark, med förslag till ändrad lydelse af 13 § i stadgan om skiftesverket i riket den 9 november 1866.

I 1827 års kongl. skiftesstadga, som så att säga grundade en ny ordning för jords delning, föreskrefs, att förordnande till landtmäteriförrättnings verkställande skulle, der ej hinder derfor mötte, af Konungens befallningshafvande utfärdas för den landtmätare, som af sökande till förrättningen föreslogs. Denna föreskrift afsåg att tillförsäkra jordegarne rättigheten erhålla den förrättningsman de helst önskade och hade största förtroendet för. Snart nog vans dock den erfarenheten, att på detta sätt det ej var delegarne i ett skifteslag, som kommo i åtnjutande af denna valrätt af förrättningsman, utan endast sökandena eller, som ock ofta hände, en delegare, när han var ensam sökande.

En förändring i kongl. skiftesstadgan aktades därför nödig, och föreskrefs, att vid ansökning om förordnande för landtmäteriförrättning, der viss förrättningsman föreslägits, skulle öfrige delegare än sökande sättas i tillfälle yttra sig i fråga om valet af förrättningsman och genom kungörelse uppmanas inom viss förelagd tid med sådant yttrande inkomma, hvarefter Konungens befallningshafvande egde, der antingen intet yttrande afgifvits eller alla delegarne förklarats gilla valet af förrättningsman, utfärda förordnande för den föreslagna landtmätaren, men i annor händelse, eller der ingen förrättningsman vid ansökningen föreslägits, förordna »så, som skäligen föröfvas». Mycket bättre blef ej ställningen härigenom, ty ett stillatigande med anledning af kungörelsen innebär ingalunda alltid ett medgifvande, utan förorsakas ofta, om ej oftast, af

obeslutsamhet och maklighet, likasom afgifvet yttrande och begäran deruti af annan landtmätare än den föreslagna föranledt Konungens befallningshafvande att förordna den landtmätare, för hvilken sålunda bland sökande och förklarande delegare de fleste sig yttrat.

En delegares rätt i detta fall synes mig likväl vara lika stor som en pluralitets, helst pluraliteten ej är samtliga delegares, utan endast sökandes eller förklarandes. Om förr landtmätare för erhållande af förrättningar sökt framkalla sökande dertill genom erbjudande af hvarjehanda slag, oftast lindring för sökande i taxestadgad arfvode, blef sådant bearbetande af delegarne i skifteslaget efter beskrifna förändringen i kongl. skiftesstadgan utsträckt till samtliga delegare och framkallade flere landtmätare, som, täflande med hvarandra, erbjödo fördelaktiga vilkor. Lände sådant till förmån för samtliga delegare, vore derom mindre att säga, men fördelarne tillkomma i sjelfva verket ej andra än de delegare, som villigt handla efter begäran. Detta allt måste verka skadligt på landtmätarnes anseende likasom det kräftartadt besmittar karakteren. Andra olägenheter häraf äro, att på åtskillige landtmätares händer samlas allt för mycket arbete, ländande till tidsutdrägt med förrättningar, då deremot andre landtmätare få gå sysslolöse.

Mig synes med anledning häraf, att 13 § i kongl. skiftesstadgan borde än en gång förändras och delegares rätt till erhållande af den landtmätare de önska inskränkas till det fall, att delegarne gemensamt och enhälligt förena sig om samma förrättningsman, vare sig genom sjelfva ansökningen eller genom skriftligt förklarande med anledning af kungörelse. Så skulle möjliga fördelar af att välja förrättningsman tillkomma samtliga delegare, täflan om förrättningar emellan landtmätarne minskas, förrättingars hopande på få händer aftaga, göromålen för landtmätarne jemnare fördelas, handläggningstiden för förrättningar förkortas samt landtmätares flit och skicklighet i tjensten komma honom till godo, likasom motsatsen äfven iakttoges, vid den pröfning, som Konungens befallningshafvande på grundligare sätt än förr måste verkställa vid landtmäteriförordnandens utfärdande. En förändring af skiftesstadgan, sådan jag nu förordat, innebär ock ett steg i den rigtning, som synes mig böra följas vid en förestående behöflig omdaning af landtmätericorpsen.

På grund af ofvanstående får jag vördsammast föreslå följande förändrade lydelse af 13 § i kongl. skiftesstadgan af den 9 november 1866:

Ansökning om förordnande för landtmätare att verkställa laga skifte eller annan landtmäteriförrättning skall inlemnas till Konungens befallningshafvande; och

bilägge sökande, då laga skifte är i fråga, en förteckning på hemmanen i skifteslaget, deras natur och egare samt de senares vistelseort. Sådant förordnande må ej meddelas annan landtmätare än den, som, enligt hvad särskildt är föreskrifvet, eger landtmäterigöromål på egen hand förrätta. Är viss landtmätare föreslagen, varde han, der ej för särskildt fall är annorlunda stadgadt eller laga hinder eljest möter, förordnad, så framt ansökningsen finnes vara undertecknad af alla dem, som för rättningsen, enligt tillgängliga upplysningar, kan angå. Eljest må Konungens befallningshafvande genom kungörelse, som uppläses från predikstolen i den eller de socknar, hvarest skifteslaget är beläget, förelägga öfrige vederbörande att inom viss kort tid inkomma med yttrande, huru vida de förena sig med sökande i valet af förrättningsman. Inkomma yttranden af samtliga öfrige delegare utom sökande, att de äro nöjde med valet af förrättningsman, gånge med förordnandet, som förut är sagdt, men i annat fall förordne Konungens befallningshafvande så, som skäligt pröfvas.

Om remiss till lagutskottet anhålles vördsammast.

Stockholm den 27 januari 1890.

C. O. Widmark.
